

In noie dñi Amen Ad perpetuam rei memoriam
 Cum reb⁹ tempora vetustate afferant, que numero annoz admirabiliores et sanctiores habentur, eas ne vlla vnq; obscurare possit obliuio, et presertim que a regibus et principib⁹ ad comune subditorum vtilitate sunt par equum est vt litterarum monumētis sempiternae memorie mandentur, quaz ad miniculo ab interitu vendicentur et imortales fiat. ¶ Proinde nos Sigismundus dei gra. Rex Polonie, Magnus dux Lithuanie, necno terraz Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancitie, Lituane, Ruffie, Pruffie ac Culmen et Elbingen, Pomeranieq; dñs et heres etc. Notum facimus vniuersis presentibus et futuris, a quoz cognitione presentiu litteraz series non erit aliena. Qu licet paucis ante diebus cum oim plator et procerum regni, ymmo verius totius senatus nobilitatis et populi sensu diadema capiti nostro imponeretur, iureiurando de more sanxerimus omnia iura, omnia priuilegia, omnes deniq; libertates et immunitates regni, siue omnibus in genere, siue singulis i specie per reges principes et duces qui nos precesserunt, ac regno tanq; monarche siue tethrarche pfuerunt, ex quacunq; iusta et legitima causa data et donata siue donatas et datas rata et firma esse debere. Pro maiori tamen eiusce rei firmitudine ac roboze, vt in futurum testimonium extet nos non solum boni principis officio functos, sed debito nostro non minus liberaliter q; libenter satisfecisse, postq; voti copotes eoz communi consensu, singulariq; erga nos pietate, facti simul, qd bonum, felix et faustum sit nobis et regno nostro, vt demum hunc ipoz consensum ad vltimum fine vite nobis pferre liceat. votis et precibus eorundem platorum Baronum et proceruz, ymmo verius totius senatus et nobilitatis, cuius nuncij cum plena facultate ex singulis regni terris ad consultandum nobiscuz de futuro statu regni huc puenerat annuetes, cum bona et matura deliberatione omnia iura, omnia priuilegia, omnia statuta et decreta, omnes deniq; dominationes, libertates immunitates, et quascunq; venditionum et donationum litteras et singraphas sub quocunq; tenore verborum factas, oim terraz regni nostri in genere, omniumq; pdictaz terraz in specie, omnis generis omnis gradus vtriusq; sexus hoim et incolaz a regibus et reginis heredibus et ducibus terraz regni Polonie, et presertim Kazimiro magno, Lodovico als loyssh, Vladislao auo, Vladislao patruo, Kazimiro patre, Joannealberto et Alexandro germanis regibus Polonie predecessoribus nostris iuste et legitime data et donata, da

tasq; et donatas, quorum et quarum tenores tanti esse volumus ac si in pre-
sentibus litteris expresse describerentur in omnibus ipsorum et ipsarum pun-
ctis, articulis, sententijs, clausulis et consuetudinibus roboranda, con-
firmanda et ratificanda, roborandaq; confirmanda et ratificanda duxi-
mus et decreuimus ac roboramus, confirmamus, ratificamus et pre-
sentibus litteris approbamus illa et illas perpetuas, indubitatas, inui-
labiles, firmas et validas in sempiternum futuras. ¶ Preterea in hoc
felicitis coronationis nostre conventu specialiter reuoluentes certa fe-
licis memorie Joannis Alberti et Alexandri regum fratrum et predecesso-
rum nostrorum statuta, non nihil in illis communi prelatorum Baronum et
nuntiorum terrestrium consensu moderati sumus, quedam addidimus, et
aliqua que in usu non erant innouauimus, et presenti decreto innoua-
mus et ratificamus perpetuo duratura. ¶ Imprimis statutum Joannis
Alberti quod hactenus non fuit in executione positum, de inscriptioni-
bus in librum castrensem inductis, ut infra unius anni decursus ad
librum terrestrem transferantur, alioquin nullius roboris esse censean-
tur, approbamus, et in futurum ab omnibus obseruandum decernimus
volentes ut si que deinceps inscriptiones seu resignationes coram
capitaneo facte fuerint, nisi infra unum annum in librum terrestrem
transferantur, sint nullius roboris et momenti. ¶ Item in statuto Ale-
xandri regis quod est de cancellario et vicecancellario regni, de pla-
turis et dignitatibus vacantibus prouidendo, volumus et decernimus ut
habeatur per nos et successores nostros debita ratio laborum et serui-
tutis eorum, in nostro tamen arbitrio et successorum nostrorum reponimus
ut pro meritis et virtute cuiuscumque liberus sit nobis offerente se
oportunitate prout videbitur reipublice expedire, unumquemque ad
statum et conditionem altiore promovere, Quam moderationem etiam ad
statutum de secretario primo seu maiore referimus. ¶ Deinde statu-
tum de libertate nobilitatis a soluendis theloneis per omnia ap-
probamus, et insuper penam dupli adijcimus in secus facientes, ut sci-
licet quantum aliquis theloneator a nobilitate vel spiritualibus per-
sonis a theloneo absolutis, pro theloneo extorsit eius dupplum
soluat, Quam penam iudex spiritualis loci illius de theloneatore spiri-
tuali per censuras ecclesiasticas, Secularis vero loci capitaneus de
secularibus theloneatoribus absque processu iuris cognita rei veritate
exigat, Quod si ipsemet capitaneus theloneum exigeret, si bona capita-
neatus in obligatione tenuerit, cetum marcas de summa in illis bo-
nis inscripta amittat, Si vero sine obligatione bonorum capitaneatus
habuerit, prout officij puniatur Et nihilominus utroque modo capi

2
taneatum gerens. iniuriā passo dupplum eius quod recepit restituit.
¶ In statutis Radomiensib⁹ statutum de his qui suspecti fuerit in crimine. qui videlicet ter in registris maleficioꝝ reperti fuerint vt infames esse censeātur. nō imperpetuum. sed ad duos annos robur suum habituz decernim⁹. ¶ Tum in illa quoq; cōstitutione de tēpore seruoꝝ sub indicta belli expeditione aut alia necessitate iusta & legitima a dominis recedere volentium. que sex septimanas prefinit petende licentie discessus a dominis ante dictā expeditionē bellicam. ad decē septimanas extendimus. ¶ Preterea statutum de citationib⁹ capitaneoꝝ ad querelā volum⁹ intelligi de dominab⁹ dotalicionatis. vt pro ipaz & aliaz personaz de pacificis possessionibus expulsionē violenta. liceat capitaneis citationē dare reliquum eiusdē capituli approbamus. ¶ Ceterum insistentes vestigijs & exemplis pdecessoꝝ nostroꝝ cōsulentium varijs tēpoꝝ necessitatib⁹ & mutationib⁹ per diuersas sanctiones suas. vt vicia cōprimantur boni mores adaugeātur. & quodiustum est ac rectum in toto regno exerceatur. decreuim⁹. de p̄latoꝝ Baronum ac totius cōsiliij & nobilitatis nostre cōsensu nōnulla statuta nostra ppetuis tēpoꝝ ad cōmunē oīm vtilitatē & necessitatē duratura. Quoz series seq̄tur. ¶ Quoniā ea que ab oīmbus publice vtilitatis causa conferuntur equum est vt expeditis pro tēpore necessitatib⁹. que superfuerit ad futuras cōseruetur. Statuimus vt quicquid contigerit in thesauꝝ de publicis pecunijs inferri. sit illud quidem in potestate & arbitrio nostro & successoꝝ nostroꝝ dispensandi prout vtilitas & necessitas regni exposcet. adhibito cōsilio dominoꝝ cōsiliarioꝝ qui tunc nobiscum vel cum eis dē successoꝝ nostris fuerint. & terte illius dominoꝝ. in qua prouidendi publice commoditati oportunitas euenerit. Quod autez expeditis publicis necessitatib⁹ superit. decernim⁹ vt seruetur fideliter in thesauro. ex quo si quis aliquid sustulerit. rapueritue. aut quouis modo in vsus p̄prios cōuerterit. p̄sertim sub iter regno. fraudis & peculatus reus iudicetur. ¶ Item ad tollēda dubia. & cōtrouersias supfluas ammouendas que oriri possunt ex diuersitate inscriptionum bonoꝝ nostroꝝ. Statuimus vt cuz aliqua bona nostra redimere voluerim⁹. reuideri debeāt littere inscriptionum. & que licite. iuste & legitime inscripta sunt. aut cōtra. cognoscatur & decernatur per nos & cōsiliarios nostros. ¶ Quod si quis huiusmodi cognitione & decreto grauatum se senserit. libez sit ei cognitionem grauaminis per appellationē deferre ad cōuentum generalē. ¶ Item vt officiales & dignitarij diligent⁹ intendāt executioni iudicioꝝ & administrationum eis incumbētium. innitēdo p̄oꝝ cōsti

tutionibus decernim⁹, vt quotiens capitanei in exequēdis his que ad ipoz officium pertinēt negligētes reperti fuerint, si in obligatione bona capitaneatum suoz teneāt, puniātur pena cētum marcaz de eoz summa eis defalcandaz. ¶ Si autē in liberis bonis, capitanei extiterint, priuatione officij capitaneatus volum⁹ esse puniēdos. ¶ Item petitionib⁹ Baronum et Nobilium regni nostri annuētes ppetuo decernim⁹ statuto, vt in futuruz in cācellariatus et vicecācellariatus officijs cum aliquod eoz vacare cōtigerit, nos et successores nostri ad vnum ex illis spiritualē psonā, et ad aliud secularē p̄ficere debeamus. ¶ Itē ne cōsules ciuitatum et reliqui ciues negligētes et inobediētes sint in exequēdis cōstitutionib⁹ sup precijs rerum venalium factis vel fiendis, Statuimus vt ijdem cōsules et ciues palatinis per quos precia mercium et rez reliquaz imposita fuerint vel imponētur assistentiā facere teneātur, et executioni auxiliuz prestare quotiēs opus fuerit. Quod si sub quouis colore facere neglexerint, pro quolibet excessu pena cētuz marcaz pecuniaz puniātur, cuius tertiā partez palatino, reliquas duas pro nobis reseruamus. ¶ Item, Quia posset fraus cōtingere in textura pannoz qui in regno vendi solent nō modo in diminuenda bonitate, sed etiā mēsurā longitudinis et latitudinis, Statuimus qd si quis vel strictiorē pannum vel breuiorē q̄ sit consuetum vendere ausus fuerit pena falsi puniatur, et nihilominus vniuersum pannuz illi⁹ generis amittat cuius nobis duas, palatino vō tertiā cedere volum⁹. ¶ Itē ne grauentur subditi nostri vicinia bonoz nostroz per capitaneos, Statuimus vt cum fluuius aliquis nostra et eorundē subditorum bona determinat, que ipius ripis vtrinq; adiaceāt libere admittātur ijde ipi subditi nostri ripas buiusmodi fluuij habētes ad vsum eiusdem fluuij iuxta latitudinē bonoz suoz adiacentium. ¶ Itē sepe cōtingit circumueniri subditos nostros per inscriptiones bonoz in fraudem eorundē subditoz nostroz, et in impedimētum iusticie contra delinquētes. ¶ Quapropter statuimus, vt cum actio et lis iudicialiter alicui intentata fuerit pro quouis delicto, si reus ille resignatione et inscriptione bonoz in iudicio tutari se voluerit, et si ppetua fuerit inscriptio, probabit eandē inscriptionē per iuramentum p̄prium cum sex testibus sue cōditioni parib⁹ qd nō in fraudē partis administrandeq; et exequēde iusticie inscriptionē illā occasione delicti obiecti fecerit. Si vō ad certum tēpus eadē inscriptio facta fuerit cuz duobus testibus nullo dolo factā esse iurabit. ¶ Item quous in cōstitutionib⁹ nouis diue memorie Serenissimi Johannis alberti predecessoris et germani nostri prouisus fuerit, qua pena afficiēdi sint qui

cum insolentia et manu potēti ad iudicia veniunt, tamen quia nō solum in iudicijs, sed etiā in cōventionib⁹ generalib⁹ et particularibus ac cōuentib⁹ qui de nostro vel cōsiliarioꝝ nostroꝝ mandato fiunt, varie cōtentiones, et ex his etiā seditiones impediētes ac interrumpetes eorundē cōuentuum publicas consultationes, oriri consueverunt. ¶ Statuimus et decernimus, quo maiori seueritate huic incōmodo ammouēdo cōsulatur, q̄ si quis in armis vel cum armis insidias et seditionē ac violentiā p̄ferētib⁹, ad p̄fatos cōuētus aut iudicia venerit, tāq̄ pacis cōmunis violator, pena capitis puniatur. Quāsi forte fuga euaderet: bona eius cōfiscantur. Et hoc statutum ad personas cuiuslibet status, cōditionis et p̄minentie extēdimus, p̄sertim v̄o in capitaneos qui cum alioꝝ securitati p̄uidere debeant, si quid tale in oppositum et cōtra hoc statutum cōmiserint merito eadem pena, aut etiam seueriori puniendos esse decernimus.

¶ Item pro celeriori administratione iusticie et expeditione querētium, Statuimus q̄ duo sint iurisperiti auditores, vn⁹ spiritualis alter secularis, secuturi semp̄ curiā nostrā, per nos eligendi, qui iurati audiant querentes, referātq̄ fideliter officialib⁹ cancellarie regni nostri, qui deinde de nostro et successorū nostroꝝ mandato expeditionē facient sc̄dm̄ q̄ ius et iusticia suadebit, ac ip̄oꝝ querētium necessitas iure communi saluo exposcet. Sedeant autē in curia nostra audientes querelas peracta missa nostra ad horam prandij, et post prandium vsq̄ ad tēpus cene, vt liberis cōsilijs et alijs actionibus nostris intēdere valeam⁹, querelis et clamorib⁹ querētium non existentibus impediti. Cause tamē iudiciarie iudici iuxta statutum cōmittantur. ¶ Item licet p̄uilegia ciuitatib⁹ et oppidis pro nundinis habendis dari cōsuetā liberā facultatē cōtineant mercandi, vendēdi et emendi, Tamē quia delatum est ad nos per querelas subditorum q̄ nō obstante eadē libertate mercatores p̄sznaniēses p̄hibere cōsueuerunt ne tēpore nundinarum externi mercatores, et qui nō sunt ciues p̄sznaniēses minutim ac per talēta et vlnas merces suas venderent, Nos cōsiderantes hoc fieri in p̄iudicium p̄uilegioꝝ regni pro eis dē nundinis dari cōsuetoz, Statuimus inhibentes ne in futurū per eos dē ciues p̄sznaniēses aut quoscumq̄ alios libertas eorundē p̄uilegioꝝ impediatur, dantes facultatē negociatoribus ad fora et nundinas veniētib⁹ negocia exercendi, mercesq̄ suas vendendi ad libras, talentum, et vlnas prout poterint et forius cōmune fuerit. Quod vt obseruetur inuolabiliter ipsis palatinis p̄uidēdum cōmittim⁹. ¶ Itē licet vniuersi dignitarij terraz et p̄sertim Mazouie supplicauerint vt liberi sint a solutione exactionis

nostre duoz grossoz. Nos tamē libertatē ipam dicte exactiōis nō
soluende palatinis duntaxat ⁊ castellanis loco palatinoz castella
natus obtinētib⁹. damus cōcedimusq; volumus tamē q; in singu
lis terris ⁊ capitaneatib⁹. locoz capitanei cēsus ⁊ puentus quosli
bet tēpore p̄decessoz nostroz. ⁊ p̄sertim in terris nostris Adazoue
ducum tēpore. per dignitarios percipi solitos eis dē dignitarijs ter
restribus exoluāt. ¶ Item cum noue ⁊ antique p̄stitutiones decer
nant dignitarios ⁊ officiales terraruz illic possessionatos esse debe
re. vbi dignitates ipas ⁊ officia obtinēt. de iudicib⁹ tamen ⁊ Bur
grabij capitaneoz nō videtur hactenus quicq; cōstitutum. Qua
propter decernimus q; iudices ⁊ Burgrabij sint possessionati in il
lis terris in quib⁹ ab eoz capitaneis cōstituti officia exercent. ipsos
q; terrigenas ⁊ subditos nostros itinerumq; ac itinerātium securi
tatē iuxta iuris formā a violentijs iniuriātium defendāt. ad solutio
nem v̄o penarum que ex iudicato debent eosdem compellant.
¶ Item prouidere volentes indemnitati oppidorum ⁊ eoz subdi
toz in quoz p̄iudicium mercata in villis fieri cōsueuerunt. Statui
mus ⁊ decernimus vt capitanei locoz mercata in villis per publi
cas proclamationes exerceri. p̄hibeāt. ⁊ maxime ne in villis ⁊ cete
ris locis quib⁹ fora ex p̄uilegio nō sunt cōcessa. vlnis ⁊ talento fi
at rerum venditio. Secus faciētes per rerum venditiōē expositaz
receptiōē puniantur. exceptis frumento. pecoribus. pecudibusq;.
¶ Ip̄ietā capitanei. p̄hibituri sunt negociatorib⁹ q; nō nisi v̄ijs cō
suetis ⁊ publicis stratis thelonea ⁊ publica loca nō declinando va
dāt sub rerum quas per obliquas vias vexerint p̄uatiōe. ¶ Itē
vt equalitas seruetur in regno ponderis ⁊ mēsure. Statuimus q;
p̄odus statere. similiter vlna Cracouiēsis cum Posznanieſi sint ppe
tuo equalia. P̄odus autē ⁊ vlna Leopoliēſi ac Lublineſi ex rationa
bili causa in suo statu remanere volum⁹. ¶ Itē p̄uidētes difficul
tatibus ⁊ grauaminib⁹ subditoz nostroz regni ⁊ magni ducatus
Lithuanie. que occasione graniciez inter eadē dominia ⁊ Adazou
am. tum inter magnum ducatum ⁊ regnuz sepe cōtingunt. volum⁹
⁊ decernim⁹. vt quotiēs opus fuerit per nos cōmissarij deputētur.
⁊ mittātur nostris expensis p̄uidēdi. ad faciēdas easdē granicies ⁊
iniurias cōponēdas occasiōe illaz hincinde exortas. quaten⁹ absq;
querētium onere iusticia eis ministretur. ¶ Itē ad supplicatiōē
terraz Russie volum⁹ ⁊ decernim⁹. vt de omnibus fugitiuis statu
tum regis alberti obseruetur. ⁊ q; nobilitas illaz terraꝝ sicut in ali
is terris regni a solutiōe theloneoz ⁊ foralium sit libera atq; exem
pta. ⁊ in alijs eadē gaudeat libertate. ¶ Adijciētes iuramenti circa
coronatiōē p̄ nos p̄stiti ⁊ facte auctoritate om̄ia supradicta in om̄i

4

bus cōsuetudinib⁹. descriptionib⁹: punctis. articulis. cōditionib⁹.
 clausulis ⁊ sentētijs firmiter ⁊ inuolabiliter tenere ⁊ seruare. tene-
 riq³. haberi ⁊ seruari facere tēporib⁹ per secula duraturis. Quod si ali-
 quid cōtra libertates. p̄uilegia. iura ⁊ imunitates p̄dictas regni fe-
 cerim⁹ derogādo vel abrogādo in toto vel in parte alicui p̄missoz.
 id totuz irritum ⁊ inane. ac uulli⁹ roboris. nulliusq³ momenti esse vo-
 lumus ⁊ decernim⁹. ¶ In cui⁹ rei testimonium sigillum nostruz p̄-
 sentib⁹ est subappēsū. Actum Cracouie in cōuentiōe generali fe-
 licis coronatiōis nostre Feria tertia prima post dñicam Reminisce-
 re Anno dñi Millesimo Quigētesimo septimo. Regni n̄ri anno pri-
 mo. Presentib⁹ ibidē Reuerēdissimo ⁊ Reuerēti i xpo patrib⁹ dñis
 Andrea Senezneñ ⁊ p̄mate regni nostri. Bernhardino Leopoliēñ
 archiepiscopis. Jobāne Cracouieñ. Vincentio Vladislauieñ. Jobā-
 ne Posznanieñ. Erasmo Plotzeñ. Mathia Premisliēñ ⁊ regni Po-
 lonie vicecācellario. ac Nicolao Chelmeñ ecclesiaz episcopis. Nec-
 nō magnificis venerabilib⁹ ⁊ generosis Spithlzone de Jaroslarz.
 castellano Cracouieñ. Jobāne de Schamotuli Posznanieñ. Jobā-
 ne de Tarnorz Cracouieñ. Nicolao de Camyenyecz Sandomirieñ
 ac Cracouieñ. ⁊ exercituz regni nostri capitaneo generali. Nicolao
 Bardzyna de Ludbrantz Kalissieñ ⁊ capitaneo Lancicieñ. Ambro-
 sio Pampovskij Siradiēñ. ⁊ capitaneo Marienburgeñ. Jaroslao
 de Laszko Lanciensi. Nicolao de Coszyeletz Brzesteñ. Nicolao de
 Crethlorz Innyvadislauieñ. Jobāne de Tarnorz Russie. Bran-
 dotha d̄ Trzana Rauen. ⁊ Stanislao Kmytha d̄ wyssnytze Bel-
 zeñ palatinis. Jacobo de Schydlorzyetz Sandomirieñ ⁊ regni
 nostri thesaurario. Jobāne Jarand de Brudzor Kalissieñ. Jacobo
 de Seyclulza Goymitzieñ. Petro de Byesskonascula Chissiczieñ
 ⁊ Radomieñ ac Sochatzouieñ capitaneo. Otto de Chodetz Leo-
 polieñ. Jobāne Slupetzki Sandetzeñ. Jobāne Jordan de Zalzi-
 czyn Byetzensi ⁊ capitaneo Szczepusieñ. Stanislao de Mlodzye-
 youitze Radomiensi. Martino Sztotmijczki de Boguria Zau-
 chosten. Jobāne Bochotnytzki de Slossnytza Walogostensi ⁊
 Petro de Wyemygloz Karzeñ castellanis. Stanislao d̄ Chodetz
 Marsalco ac Leopoliēñ ⁊ Camenezeñ capitaneo. Jobāne de Laszko
 cācellario regni n̄ri. Joāne Zaramba de Calynorva capitaneo ma-
 ioris Polonie generali. Stanislao Jaroczki Marsalco curie n̄re ⁊
 Alberto Borzki scolastico Vladislauieñ secretario n̄ro. ⁊ alijs q̄-
 plurimis cōsiliarijs ⁊ Curieñ nostris testibus circa p̄missa sincere ⁊
 fidelib⁹ dilectis. Datum per manus eiusdē venerabilis Johannis
 de Laszko P̄positi Posznanieñ. ⁊ regni nostri Polonie cācellarij
 sincere nobis dilecti.

